

Brno si připomíná 380 let od udělení tzv. švédského privilegia. Originál listiny je výjimečně k vidění na Špilberku

Přesně 3. února uplynulo 380 let od okamžiku, kdy císař Ferdinand III. v rakouském Linci podepsal listinu, dnes známou jako tzv. švédské privilegium. Dokument byl udělen městu Brnu jako ocenění za úspěšnou obranu proti švédskému obléhání během třicetileté války v roce 1645 a pro tehdejší měšťany představoval mimořádně významné gesto i výraz císařské přízně.

„Z dnešního pohledu může jít o vzdálenou historickou událost, ale pro obyvatele Brna 17. století znamenalo švédské privilegium zásadní potvrzení významu města i uznání jejich odvahy a oběti,“ říká kurátor oddělení historie Muzea města Brna Tomáš Koch. Zcela výjimečným prvkem tzv. švédského privilegia je rozsah jeho nadregionální platnosti. Udělení bezplatného měšťanského práva brněnským měšťanům v kterémkoli královském i poddanském městě českých a rakouských zemí nemá v raně novověkých městských privilegiích prakticky obdoby. V době, kdy bylo měšťanství přísně vázáno na konkrétní obec a zpravidla podmíněno vysokými poplatky, znamenalo toto ustanovení mimořádnou právní i sociální výhodu. Brno se tím fakticky stalo městem s „přenositelným“ měšťanstvím – symbolem důvěry panovníka a výjimečného postavení, které si město obranou proti Švédům vydobylo.

Listinou císař Ferdinand III., český král a markrabě moravský, udělil Brnu řadu mimořádných výsad. Město získalo finanční výpomoc ve výši 30 000 zlatých ze zemské berně, bylo na pět let osvobozeno od splácení dluhů a členové městské rady byli zproštěni povinnosti vojenského ubytování. Privilegium dále umožnilo polepšení městského znaku, přiznalo městu příjmy z pivního a vinného tácu na úhradu dluhů, udělilo vybraným měšťanům šlechtické predikáty a zaručilo brněnským měšťanům bezplatné měšťanské právo v dalších královských i poddanských městech v českých a rakouských zemích.

U příležitosti tohoto výročí je originál listiny výjimečně vystaven v rámci výstavy 1645 – Brno v obležení na hradě Špilberk. Dokument zapůjčil Archiv města Brna, který jej dlouhodobě uchovává včetně ozdobných desek a pečeti.

„Zapůjčení originálu jednoho z nejdůležitějších městských dokumentů považujeme za velkou čest. Zároveň je však nutné dodržet přísné konzervační podmínky,“ doplňuje Koch.

Originál listiny bude pro veřejnost přístupný pouze do 15. února. Z důvodu ochrany nemůže být vystaven déle než několik týdnů, čemuž odpovídají i upravené světelné podmínky ve výstavním prostoru. Výstava 1645 – Brno v obležení však i nadále nabízí hlubší vhled do jedné z klíčových kapitol dějin města Brna.

Kontakt pro média:

Štěpán Neubauer

Odbor komunikace a marketingu

m: 604216726